

Funded by
the European Union

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

PIAȚA UNICĂ A UE PENTRU PRODUSE ECOLOGICE EXPLICATĂ PENTRU INSTITUȚIILE GUVERNAMENTALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

CONTEXT

În cadrul Acțiunii EU4Environment, finanțată de Uniunea Europeană (UE), Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONU-IDI) promovează inițiativa UE privind Piața Unică a Produselor Ecologice (SMGP) și Amprenta de Mediu a Produselor (PEF) în regiunea Parteneriatului Estic (EaP). PEF este o metodologie care ajută companiile să măsoare performanța de mediu a produselor lor și să se poziționeze cu încredere pe piața produselor sustenabile. În Republica Moldova și în alte țări ale Parteneriatului Estic, ONU-IDI se concentrează, de asemenea, și pe cartografierea practicilor existente și a barierelor în calea implementării PEF (și compararea acestora cu sistemele de etichetare disponibile), precum și pe creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a oportunităților și beneficiilor inițiativei SMGP pentru a deschide calea pentru pilotarea și promovarea PEF în industriile selectate.

Această broșură face parte din resursele dedicate PEF, create în cadrul EU4Environment pentru a contribui la promovarea practicilor ecologice în Republica Moldova.

PIAȚA UNICĂ A UE PENTRU PRODUSELE ECOLOGICE

Comisia Europeană (CE) a introdus inițiativa "Piața Unică a UE pentru Produse Ecologice (SMGP)" în 2013¹ pentru a contribui la promovarea unor condiții de concurență echitabile în ceea ce privește comunicarea impactului asupra mediului pentru produsele sau întreprinderile care accesează piața UE. Inițiativa include utilizarea metodelor privind Amprenta de Mediu a Produselor și a Organizațiilor (PEF și OEF), care ajută companiile să își justifice afirmațiile referitoare la faptul că sunt prietenoase cu mediul. La rândul lor, aceste metode mai asigură și faptul că întreprinderile urmează o abordare unitară pentru a evalua impactul produselor lor asupra mediului, sensibilizând în același timp consumatorii cu privire la subiecte legate de impactul asupra mediului și oferindu-le informații corecte. În acest fel, inițiativa SMGP a UE urmărește să promoveze o creștere economică responsabilă din punct de vedere ecologic.

AMPRENTA DE MEDIU A PRODUSULUI (PEF)

Metoda PEF² asigură o concurență loială între producători și îmbunătățește comparabilitatea și comunicarea performanțelor de mediu ale produselor. CE a propus metoda PEF ca modalitate implicită de evaluare și măsurare a impactului de mediu al produselor pe parcursul întregului ciclu de viață al acestora (de la extragerea materiilor prime la producția, transportul, utilizarea și eliminarea lor).

Metodologia PEF ajută, de asemenea, și la calcularea impactului de mediu al unui produs pe baza unui total de 16 categorii de impact. Aceste categorii includ schimbările climatice, utilizarea terenurilor, utilizarea apei, utilizarea resurselor și așa mai departe.

Rezultatele obținute din diferitele categorii de impact sunt apoi standardizate și înmulțite cu variabile de ponderare pentru a obține un singur scor de performanță. Împreună, acestea formează profilul PEF al produsului. Ulterior, se utilizează reguli de categorie a amprentei de mediu a produsului (PEFCR) pentru a permite o modelare mai precisă și pentru a asigura comparabilitatea și evaluarea comparativă între produsele din aceeași categorie.

GÂNDIREA BAZATĂ PE CICLUL DE VIAȚĂ, O CALE SPRE SUSTENABILITATE

Gândirea bazată pe ciclul de viață (Life Cycle Thinking - LCT)³ este o abordare holistică a impactului de mediu al produselor, dincolo de procesul de fabricație. Acest lucru se datorează faptului că LCT se concentrează pe consolidarea practicilor durabile prin îmbunătățirea proceselor de producție. Acestea duc la un impact mai mic asupra mediului și la minimizarea utilizării resurselor.

În acest caz, LCA (Life Cycle Assessment - evaluarea ciclului de viață) este o metodă analitică și sistematică utilizată pentru evaluarea potențialelor aspecte de mediu ale unui produs în toate etapele ciclului său de viață. LCA poate sprijini companiile să comunice impactul de mediu al produselor lor prin intermediul canalelor de piață adecvate și să obțină etichete de mediu bazate pe parametri cantitativi și de încredere.

Action implemented by:

COMPONENTA DE EVALUARE A CICLULUI DE VIAȚĂ (LCA)

Evaluarea ciclului de viață (LCA) este o abordare cantitativă, parte a gândirii ciclului de viață. Metodele PEF și OEF (introduse în cadrul inițiativei SMGP a UE) sunt concepute pentru a măsura performanța de mediu pe durata ciclului de viață a produselor și organizațiilor prin aplicarea LCA.

CALEA SPRE SUSTENABILITATE

În Moldova și în întreaga regiune a Parteneriatului Estic, implicarea factorilor de decizie politică, a instituțiilor de mediu, a operațiunilor de proiectare și a specialiștilor în proiectarea produselor este necesară pentru a deschide calea către o economie durabilă și circulară. La rândul său, acest lucru va contribui la asigurarea faptului că produsele sunt dezvoltate și utilizate într-un mod ecologic și durabil.

ROLUL ȘI POTENȚIALELE BENEFICIILOR PENTRU GUVERN

Inițiative naționale de dezvoltare strategică

Autoritățile relevante din Republica Moldova pot iniția și realiza următoarele acțiuni, în baza noului program de promovare a economiei verzi în perioada 2023-2027:⁴

- Completarea cadrului legal de mediu cu o prevedere referitoare la metodologia PEF și aplicarea acesteia în cadrul companiilor și produselor
- Elaborarea unor norme orientate către sectoare și produse specifice
- Acolo unde este necesar, evaluarea și ajustarea cadrului juridic privind răspunderea pentru încălcarea legislației de mediu
- Organizarea de campanii de informare, de conștientizare, și de educare la nivel local și național pentru a permite consumatorilor să înțeleagă scopul metodologiei PEF pentru măsurarea performanței de mediu a produselor și organizațiilor
- Dezvoltarea de instrumente software pentru ca întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) să furnizeze informații privind performanța lor ecologică
- Îmbunătățirea disponibilității instrumentelor de evaluare în sectoare dedicate (de exemplu, gestionarea produselor la final de recoltă, depozitarea, metodele de uscare, decojirea sau ambalarea)
- Facilitarea accesului pe piață și creșterea gradului de conștientizare a părților interesate

Consolidarea capacităților

Pentru a stabili și a promova cu succes practicile de sustenabilitate, este important să se împuternicească agențiile guvernamentale relevante pentru a crea un ecosistem care să favorizeze această dezvoltare.

În acest sens, consolidarea capacităților este esențială pentru succesul pe termen lung al metodologiei PEF și ar trebui să implice toate părțile interesate și relevante (inclusiv industria, mediul academic, societatea civilă și guvernul). De asemenea, inițiativele de consolidare a capacităților ar trebui să fie adaptate la nevoile și contextele specifice ale fiecărui grup de părți interesate.

Elementele specifice ar trebui să includă proiectarea și punerea în aplicare a practicilor de etichetare ecologice, mijloace de asigurare a sinergiilor între proiectele în curs de desfășurare în țară, modalități de împuternicire a organismelor de acreditare și certificare, furnizarea de date privind standardele și cerințele de etichetare, și asistență tehnică pentru a pune în aplicare sisteme de etichetare care sprijină angajamentul față de obiectivele de sustenabilitate și de economie circulară.

Detalii de contact

Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONU)
EU4Environment Project Manager
Ms. Tatiana Chernyavskaya
Tel: +43 1 26 0 26 5520
E-mail: t.chernyavskaya@unido.org
Web: www.unido.org

Creșterea gradului de conștientizare

Pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la PEF în Republica Moldova, este important să se planifice și să se execute cu atenție o serie de activități care să ajute la atragerea și implicarea publicului țintă, și care să creeze un impact pe termen lung. Acest lucru ar trebui să includă studii de bază pentru a înțelege factorii determinanți, moduri de a identifica publicul țintă și de a înțelege tipare de consum, precum și nevoia de a dezvolta o prezență digitală robustă, de a colabora cu organizațiile de influență, și de alinia campanii cu programele, inițiativele, și eforturile naționale pentru politici publice.

Mecanisme de sprijin

Sinergii între mecanismele de sprijin: Pentru a asigura instituirea cu succes a unei etichete ecologice, ar putea fi utilizate diferite proiecte (eficiență energetică, agricultură ecologică, etc.) care au fost deja puse în aplicare sau sunt încă în curs de implementare. Aceste exemple ar putea contribui la crearea premiselor necesare pentru a stimula sinergii privind crearea de cunoștințe, schimbul de experiență, și realizarea unei baze de experți. În general, aceste aspecte sunt esențiale pentru a crea un impact puternic în cadrul grupurilor de părți interesate din țară. În acest sens, Programul pentru 2023-2027 subliniază în mod clar viziunea pe termen lung a guvernului în ceea ce privește sprijinirea dezvoltării unei economii ecologice. Cu toate acestea, programele de sprijin specifice sunt esențiale pentru a promova practicile ecologice în rândul entităților relevante.

Stimulente financiare: Pentru a crea condiții favorabile pentru dezvoltarea etichetării ecologice în Moldova, ar trebui să fie oferite stimulente întreprinderilor cu un istoric de responsabilitate față de mediu. În plus, o strânsă cooperare între Guvern, organizațiile de sprijinire a întreprinderilor și finanțarea instituțiilor de finanțare ar trebui să fie stabilită pentru a încorpora etichetarea, etichetarea ecologică practicile ecologice și considerațiile privind eficiența resurselor în actualele produse financiare actuale. De asemenea, stimulentele fiscale de mediu (cum ar fi reducerea impozitelor reduse pentru tehnologiile eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și al reducerii emisiilor) ar putea fi, de asemenea, concepute și evaluate, precum și programe de sprijin sub formă de subvenții sau de cofinanțare a consultanței și consultanței. servicii de consultanță și consultanță pentru stabilirea și adoptarea practicilor de etichetare în țară.

CUM PROMOVEAZĂ EU4ENVIRONMENT METODOLOGIA PEF?

Acțiunea EU4Environment va face ca părțile interesate locale să fie mai conștiente de beneficiile și impactul potențial al aplicării PEF; va crea capacități locale în regiunea Parteneriatului Estic; va ajuta industriile naționale să fie mai bine pregătite pentru eventualele politici care implică PEF; și va oferi oportunități de învățare pentru experții locali (prin utilizarea studiilor pilot și prin formularea de sugestii concrete pentru o producție mai durabilă). În plus, ONUDI va include activități de sensibilizare și de consolidare a capacităților locale care vor contribui la susținerea mai largă a eforturilor și politicilor "verzi" în Moldova.

[1] Sursă: www.ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/EF%20simple%20guide_v7_clen.pdf
[2] Sursă: www.eplca.jrc.ec.europa.eu/uploads/LCT-Making-sustainable-consumption-and-production-reality-A-guide-for-business-and-policy-makers-to-Life-Cycle-Thinking-and-Assessment.pdf
[3] Sursă: www.ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/EF%20simple%20guide_v7_clen.pdf
[4] Sursă: <https://www.mediu.gov.md/ro/content/4145#:~:text=Scopul%20Programului%20de%20promovare%20a,dezvoltarea%20economic%C4%83%20C8%99%20bun%C4%83starea%20social%C4%83>

Declinarea responsabilității

Această broșură a fost realizată cu asistența Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a ONUDI și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene. Această broșură a fost realizată fără a fi editată oficial de Organizația Națiunilor Unite. Denumirile folosite și prezentarea materialelor din acest document nu implică exprimarea vreunui punct de vedere din partea Secretariatului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI) cu privire la statutul juridic al vreunei țări, teritoriu, oraș sau zonă sau al autorităților sale, sau cu privire la delimitarea frontierelor sau a limitelor sale, sau cu privire la sistemul său economic sau la gradul său de dezvoltare. Denumirile de tipul "dezvoltat", "industrializat" sau "în curs de dezvoltare" au scopul de a facilita statisticile și nu exprimă în mod necesar o apreciere cu privire la stadiul atins de o anumită țară sau zonă în procesul de dezvoltare. Menționarea numelor de firme sau a produselor comerciale nu constituie o aprobare din partea ONUDI. Opiniile, cifrele, și estimările prezentate sunt responsabilitatea autorilor și nu ar trebui considerate neapărat ca reflectând opiniile sau purtând susținerea ONUDI și a statelor sale membre.